

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON PÄÄTÖS,
tehty 29 päivänä toukokuuta 2000,
Internetissä välitettävän lapsipornografian vastaisista toimenpiteistä
(2000/375/YOS)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 34 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Itävallan tasavallan aloitteen,

ottaa huomioon alaikäisistä väkivallan uhreista 19 päivänä syyskuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ⁽²⁾, toimenpiteistä alaikäisten suojelemiseksi Euroopan unionissa 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ⁽³⁾, komission tiedonannosta Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä 24 päivänä huhtikuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ⁽⁴⁾ ja komission tiedonannosta lapsiseksimatkailun torjunnasta ja muistiosta Euroopan unionin panoksesta lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnan edistämiseksi 6 päivänä marraskuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ⁽⁵⁾,

pitää mielessä elokuussa 1996 Tukholmassa pidetyn kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa lasten seksuaalista hyväksikäyttöä käsitelleen maailmankonferenssin osanottajien yksimielisesti hyväksymän julistuksen ja toimintaohjelman sekä huhtikuussa 1998 Strasbourgissa pidetyn seurantakonferenssin päätelmät ja suositukset,

pitää mielessä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 tehdyn Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen ja erityisesti sen 2 ja 3 artiklan sekä 10 artiklan 2 kohdan,

palauttaa mieliin lasten oikeuksien käytöstä Strasbourgissa 25 päivänä tammikuuta 1996 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen ja erityisesti sen 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ja 15 artiklan,

ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, jonka YK:n yleiskokous on hyväksynyt päätöslauselmassaan 217 A (III) Pariisissa 10 päivänä joulukuuta 1948, ja erityisesti sen 2, 3, 7, 25 ja 26 artiklan,

palauttaa mieliin lapsen oikeuksista 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn yleissopimuksen 34 artiklan,

pitää mielessä neuvoston yhteisen toiminnan 96/700/YOS ⁽⁶⁾ 29 päivästä marraskuuta 1996, ihmisillä käytävän kaupan ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnasta vastaavien henkilöiden kannustus- ja vaihto-ohjelman perustamisesta,

pitää mielessä Internetin laittomasta ja haitallisesta sisällöstä 17 päivänä helmikuuta 1997 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätöslauselman ⁽⁷⁾,

pitää mielessä neuvoston 24 päivänä helmikuuta 1997 ihmiskaupan ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön vastaisesta toiminnasta hyväksymän yhteisen toiminnan 97/154/YOS ⁽⁸⁾,

pitää mielessä Europol-yleissopimuksen liitteessä olevan rikollisuuden muodon määritelmän täydentämisestä ihmiskaupan osalta 3 päivänä joulukuuta 1998 tehdyn neuvoston päätöksen ⁽⁹⁾ sekä ottaa huomioon neuvoston istunnossaan 3 päivänä joulukuuta 1998 hyväksymän lausuman,

⁽¹⁾ Lausunto annettu 11 päivänä huhtikuuta 2000 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EYVL C 320, 28.10.1996, s. 190.

⁽³⁾ EYVL C 20, 20.1.1997, s. 170.

⁽⁴⁾ EYVL C 150, 19.5.1997, s. 38.

⁽⁵⁾ EYVL C 358, 24.11.1997, s. 37.

⁽⁶⁾ EYVL L 322, 12.12.1996, s. 7.

⁽⁷⁾ EYVL C 70, 6.3.1997, s. 1.

⁽⁸⁾ EYVL L 63, 4.3.1997, s. 2.

⁽⁹⁾ EYVL C 26, 30.1.1999, s. 21.

ottaa huomioon Euroopan audiovisuaalisia ja tietopalveluja tuottavien yritysten kilpailukykyyn parantamisesta edistämällä kansallisia järjestelmiä, joiden tarkoituksena on saattaa alaikäisten ja ihmisarvon suojeleu vertailukelpoiselle ja tehokkaalle tasolle, 24 päivänä syyskuuta 1998 annetun neuvoston suosituksen ⁽¹⁾,

palauttaa mieliin Amsterdamin kesäkuussa 1997 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymän, järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevan neuvoston 28 päivänä huhtikuuta 1997 hyväksymän toimintasuunnitelman ⁽²⁾, samoin kuin neuvoston istunnossaan 19 päivänä maaliskuuta 1998 tiedoksi merkitsemät huipputekniikkarikollisuutta koskevat G8-maiden 10 periaatetta, sekä Wienissä 11 ja 12 päivänä joulukuuta 1998 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston esittämän kehotuksen varmistaa lasten suojelua, erityisesti Internetissä välitettävän lapsipornografian alalla, koskevien aloitteiden toimiva seuranta Euroopan tasolla ja kansainvälisesti,

ottaa huomioon Internetin käyttöturvallisuuden parantamisesta maailmanlaajuisten verkkojen laitonta ja haitallista sisältöä torjumalla koskevan yhteisön monivuotisen toimintasuunnitelman hyväksymisestä 25 päivänä tammikuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 276/1999/EY ⁽³⁾,

palauttaa mieliin 27 päivänä toukokuuta 1999 tietoverkkorikollisuutta koskevaa yleissopimusehdotusta käsittelevästä, Euroopan neuvostossa käytävistä neuvotteluista hyväksytyn neuvoston yhteisen kannan 1999/364/YOS ⁽⁴⁾,

katsoo, että ihmiskauppa ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö loukkaavat vakavasti ihmisen perusoikeuksia ja erityisesti ihmisarvoa,

on tietoinen siitä, että lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ja lapsipornografian tuotanto, käsittely, hallussapito ja levittäminen saattaa olla merkittävä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden muoto, joka saavuttaa yhä huolestuttavammat mittasuhteet Euroopan unionissa,

on vakuuttunut siitä, että lasten ruumiillisen ja henkisen koskemattomuuden kunnioittaminen sekä seksuaalisen hyväksikäytön uhrien suojeleu on ehdottoman tärkeää ja unionin on pidettävä niitä ensisijaisina kysymyksinä,

on tietoinen siitä, että unionin muut toimet ovat tarpeen Internetin käyttöturvallisuuden parantamiseksi, ja

pyrkien estämään ja torjumaan lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja erityisesti Internetin kautta tapahtuvan lapsipornografian tuotannon, käsittelyn, levityksen ja hallussapidon,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 276/1999/EY mukaisesti ja lapsipornografian tuotannon, käsittelyn, hallussapidon ja levittämisen estämisen ja torjumisen tehostamiseksi sekä tämän alan rikoksia koskevan tehokkaan tutkimuksen ja syytteenpanon edistämiseksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla rohkaistaan Internetin käyttäjiä joko suoraan tai välillisesti ilmoittamaan rikosten torjunnasta vastaaville viranomaisille havainnoistaan, jotka koskevat Internetissä tapahtuvaa lapsipornografian epäiltyä levittämistä. Internetin käyttäjille tiedotetaan tavoista, joilla voidaan ottaa yhteyttä rikosten torjunnasta vastaaviin viranomaisiin tai sellaisiin tahoihin, joilla on erityisen luottamukselliset suhteet rikosten torjunnasta vastaaviin viranomaisiin, jotta kyseiset viranomaiset voivat täyttää Internetissä esiintyvän lapsipornografian estämistä ja torjuntaa koskevan tehtävänsä.

2. Tämän alan rikoksia koskevan tehokkaan tutkimuksen ja syytteenpanon edistämiseen tähtääviin toimenpiteisiin voi tarvittaessa ja kunkin jäsenvaltion hallinnolliset rakenteet huomioon ottaen kuulua sellaisten erityisyksiköiden perustaminen rikosten torjunnasta vastaavien viranomaisten yhteyteen, joilla on tarvittava asiantuntemus ja riittävät voimavarat voidakseen käsitellä epäillyistä lapsipornografian tuotannosta, käsittelystä, levittämisestä ja hallussapidosta tehdyt ilmoitukset nopeasti.

⁽¹⁾ EYVL L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽²⁾ EYVL C 251, 15.8.1997, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 33, 6.2.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 142, 5.6.1999, s. 1.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rikosten torjunnasta vastaavat viranomaiset toimivat nopeasti saatuaan tietoja epäilyistä lapsipornografian tuotannosta, käsittelystä, hallussapidosta ja levittämisestä. Rikosten torjunnasta vastaavat viranomaiset voivat lykätä toimiaan, jos se on taktisesti välttämätöntä esimerkiksi rikollisen toiminnan takana olevien henkilöiden taikka verkostojen (lapsipornografiarenkaiden) jäljittämiseksi.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava mahdollisimman kattavasta ja nopeasta yhteistyöstä Internetissä välitettävää lapsipornografiaa koskevien rikosten tehokkaan tutkimuksen ja syytteenpanon helpottamiseksi nykyisten järjestelyjen ja sopimusten mukaisesti.

2. Näiden rikosten nopean ja tehokkaan torjunnan varmistamiseksi jäsenvaltiot ilmoittavat toisilleen tähän mennessä perustetut yhteyspisteet, jotka toimivat 24 tuntia vuorokaudessa ja joilla on asiantunteva henkilöstö, sekä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut erityisyksiköt, joita voidaan käyttää tietojenvaihtoon ja lisäyhteyksien luomiseen jäsenvaltioiden kesken. Myös muita tehtäviä varten perustettuja yhteyspisteitä voidaan käyttää näihin tarkoituksiin. Samoin käytetään sellaisia olemassa olevia tietokanavia kuin Europol ja Interpol.

3. Jäsenvaltiot huolehtivat siitä, että Europolille ilmoitetaan epäilyistä lapsipornografiaa koskevista tapauksista, sikäli kuin asia kuuluu sen toimivaltaan.

4. Jäsenvaltiot tutkivat asianmukaisesti yhteistyössä Europolin kanssa, onko mahdollista järjestää säännöllisesti niiden toimivaltaisten viranomaisten kokouksia, jotka ovat erikoistuneet Internetissä välitettävän lapsipornografian torjuntaan, jotta edistetään yleistä tietojen vaihtoa, tilanneanalyysiä ja rikostutkinnallisten toimenpiteiden yhteensovittamista.

5. Kukin jäsenvaltio ilmoittaa neuvoston pääsihteeristölle viranomaisensa, jotka toimivat 2 kohdan mukaisina yhteyspisteinä. Pääsihteeristö ilmoittaa nämä yhteyspisteet muille jäsenvaltioille.

3 artikla

Jäsenvaltiot aloittavat rakentavan vuoropuhelun alan teollisuuden kanssa ja ne pyrkivät löytämään asianmukaisia, luonteeltaan vapaaehtoisia tai oikeudellisesti velvoittavia toimenpiteitä lapsipornografian poistamiseksi Internetistä. Jäsenvaltiot vaihtavat erityisesti kokemuksia niiden toimenpiteiden tehokkuudesta, joita ne ovat toteuttaneet lapsipornografian poistamiseksi Internetistä. Ne tutkivat tässä tarkoituksessa seuraavia toimenpiteitä, joilla veloitettaisiin Internet-palvelujen tarjoajat:

- a) ilmoittamaan 1 artiklan 1 kohdassa mainituille toimivaltaisille tahoille tai 1 artiklan 2 kohdassa mainituille yksiköille lapsipornografisesta aineistosta, joka on tullut niiden tietoon tai jonka ne ovat havainneet ja jota levitetään niiden kautta;
- b) poistamaan levityksestä lapsipornografisen aineiston, joka on tullut niiden tietoon tai jonka ne ovat havainneet ja jota levitetään niiden kautta, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset toisin määrää;
- c) säilyttämään tarvittaessa ja mikäli se on teknisesti mahdollista, sekä niin kauan kuin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä on säädetty, laillisen telekuuntelun kansainvälisistä edellytyksistä 17 päivänä tammikuuta 1995 annetun neuvoston päätöslauselman⁽¹⁾ mukaisesti kauppaan liittyvät tiedot — erityisesti rikostutkintatarkoituksessa lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön sekä lapsipornografian tuotantoon, käsittelyyn ja levitykseen liittyvien epäilysten yhteydessä — niiden saattamiseksi syyttäjäviranomaisten tarkasteltavaksi sovellettavien menettelytapasääntöjen mukaisesti;
- d) perustamaan omat valvontajärjestelmät lapsipornografian tuotannon, käsittelyn, hallussapidon ja levityksen torjumiseksi.

4 artikla

Jäsenvaltiot tarkistavat säännöllisesti, edellyttäväkö teknologian kehitys Internetissä välitettävän lapsipornografian vastaisten toimien tehokkuuden ylläpitämiseksi rikosprosessioikeuden muuttamista sitä koskevia perusperiaatteita kunnioittaen, ja tekevät tarvittaessa tätä varten asianmukaisia uusia lainsäädäntöaloitteita.

⁽¹⁾ EYVL C 329, 4.11.1996, s. 1.

5 artikla

Jäsenvaltiot tekevät yhdessä alan teollisuuden kanssa yhteistyötä vaihtamalla keskenään kokemuksia ja edistämällä mahdollisuuksien mukaan lapsipornografisen aineiston levityksen estävien ja paljastavien suodattimien sekä muiden teknisten ratkaisujen kehittämistä.

6 artikla

1. Neuvosto arvioi, miltä osin jäsenvaltiot ovat täyttäneet velvoitteensa, jotka niille kuuluvat yhteisen toiminnan 97/154/YOS nojalla, ja missä määrin tässä päätöksessä ehdotetut toimet ovat osoittautuneet tehokkaiksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu arviointi suoritetaan neuvoston 5 päivänä joulukuuta 1997 järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan liittyvien kansainvälisten sitoumusten kansallisen tason soveltamista ja täytäntöönpanoa koskevan arviointijärjestelmän perustamisesta hyväksymän yhteisen toiminnan 97/827/YOS⁽¹⁾ mukaisesti, jollei seuraavasta muuta johdu:

a) arviointiryhmät koostuvat kahdesta asiantuntijasta; ja

b) arviointi paikan päällä suoritetaan välttämättä monimutkaisia menettelyjä.

3. Yhteisen toiminnan 97/154/YOS IV osaston B kohdassa tarkoitettua arviointia ei suoriteta. Se korvataan tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla arvioinnilla.

4. Neuvosto tutkii 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin myötä saatujen tietojen perusteella, mitä muita toimenpiteitä se mahdollisesti pitää asianmukaisina lapsipornografian ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjunnan tehostamiseksi.

7 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan Gibraltariin.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on pantava tähän päätökseen sisältyvät toimenpiteet täytäntöön viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2000.

Tehty Brysselissä 29 päivänä toukokuuta 2000.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. COSTA

⁽¹⁾ EYVL L 344, 15.12.1997, s. 7.